

המקורנים

בס"ד גליון מג' פרשת מסעי ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

דשרני קרבתי

~ נסיעות – קלקול או תיקון ~

נשמות ישראל בעצמם. וצריך את אהרן, שהוא שושבינא דמטרוניתא שמחבר בין הפרטים לבין הכלל.

ג. **ויכתוב משה:** הרמב"ן מבאר שהיה ציווי מהשם יתברך לכתוב את המסעות. והטעם לזה, מבואר ברש"י בשני אופנים, הראשון – כדי להזכיר חסדי המקום, שלא תלמלם בדרכים אלא היו רק מעט מסעות. והשני – משל למלך שהלך עם בנו לרפאותו, ובחזרתם הלכו שוב באותם המקומות, ונזכרו מה היה בכל מקום. וצ"ב מדוע נמשלו המסעות הללו למלך שהלך עם בנו לרפאותו.

והרמב"ן מביא בשם הרמב"ם, שכתב זאת כדי להוכיח את הנסים והמופתים שהיו לדור המדבר. כי היה מקום למעות ולחשוב שכל המסעות שלהם כמדבר היה סמוך למקום יישוב, שאם היו זקוקים לאיזה דבר היו יכולים ליכנס ולקנות. ולכן פירט את המסעות, להראות שהיו בעומק המדבר, ולולי נסיון ה' וחסדיו לא היה להם קיום. ובאור החיים הקדוש מביא מדברי המדרש, שנכתבו המסעות ליתן להם שכר על כך.

ד. **מוצאייהם למסעיהם:** בקדושת לוי מבאר על פי דברי הוזהר (הנזכרים לעיל בדברי האור החיים הקדוש), שהמסעות היו כדי לברר את הקדושה מתוך הקליפות. ומבאר ש'מוצאייהם' היינו להוציא הקדושה מתוך הקליפה, ואם כן היה 'מוצאייהם' על ידי 'למסעיהם'. ועל ידי זה התברר למפרע ש'זאלה מסעיהם' – שכל המסעות היו כדי 'למוצאייהם'.

ומוסיף לבאר איך ביררו הקדושה מתוך הקליפות. כי בכל מקום היה להם נסיונות אחרים לפי המקום שבו היו, ולפי הנסיון הבינו מה הם צריכים לעשות להיפך. דהיינו: במקום שהיה נסיון של אהבה נפולה, הבינו שצריך להתחזק באהבת ה', ובמקום שהיה נסיון של יראה, הבינו שצריך להתחזק ביראת ה', וכן בשאר המדות.

ה. **מה אירע:** כתב הרמב"ן "לא הזכיר במרה נם המים, ולא במדבר סין ענין המן. אבל בעבור היות ענין רפידים דבר גדול שניסו את ה' ונקרא המקום מסה ומריבה, ונקדש לעיניהם להוציא להם מים מסלע ובאה אליהם שם מלחמת עמלק, על כן הזכיר בקצרה ולא היה שם מים לעם לשתות כי הוא המקום הניכר והנדוע בו".

ביאור הפנימיות

כבר הזכרנו דברי הוזהר הקדוש שהמסעות האלו הוא כדי לתקן את המקומות האלו שעברו שם, ולהוציא את הקדושה מתוך הקליפות. וצריך להבין מהות העניין, מדוע דווקא שם יש התגברות הקליפות, ואיך באמת מבררים את הקדושה מתוכם, ואיך מתקנים את המקומות.

פרשת מסעי הוא הסיום של חומש במדבר, ובעצם של כל התורה וכי חומש דברים הוא 'משנה תורה'. פרשה זו היא מעין 'סיכום' של כל מעשה דור המדבר, ההל מציאת מצרים ועד הפתח לארץ ישראל. ובו מסכם את סדר המסעות, ומודיע על הגבולות של ארץ ישראל.

ובוודאי כמו בכל עניין שכתוב בתורה, אינו רק סיכום דברים בעלמא, אלא יש בזה לימודים ויסודות שצריך להבין מזה. ובפרט בפרשה כזאת שהיא סיום התורה, מן הסתם יש בה יסודות חשובים מאד. ובעז"ה במאמר זה נעמוד על אחד מהם, ועוד חוץ למועד לעסוק בשאר היסודות והעניינים.

אחד מהיסודות המתבארים בפרשה זו – הוא עניין הנסיעות, שהם לכאורה פרט צדדי בחיי האדם, ונעשים בדרך כלל בדיעבד, כדי להגיע ממקום למקום. אמנם כפי שיתבאר, אינו דבר של מה בכך, אלא יש בזה מהלך נפלא, שמשפיע על כל חיי האדם.

הקושיות

א. אלה מסעי בני ישראל – איזה מסעות בא למעט.

ב. ביד משה ואהרן – מדוע נזכר כאן אהרן.

ג. ויכתוב משה – מפני מה ולאיזה צורך כתב את המסעות האלו.

ד. מהו כפל הלשון 'מוצאייהם למסעיהם', ומדוע נכתב שוב 'זאלה מסעיהם למוצאייהם', ובסדר הפוך.

ה. בכל המסעות לא סיפר מה היה אותו מקום, חוץ ממקומות מסוימים שסיפר: קריעת ים סוף, רפידים לא היה להם מים לשתות, מעיינות ותמרים באלים, והסתלקות אהרן.

ביאור הפשט

א. **אלה מסעי:** באור החיים הקדוש מבאר שבא למעט את כל המסעות האחרים שיש בעולם. כי כל המסעות אין להם חשיבות אלא המסעות של עם ישראל, שהיה בהם תיקון גדול. והיינו, כמבואר בוזהר הקדוש שהמסעות של ישראל במדבר, במקום 'נחש שרף ועקרב' שמרמוז על הקליפות – היה כדי לתקן את המקומות האלו, ולברר הקדושה מתוך הקליפות.

ב. **ביד משה ואהרן:** באור החיים הקדוש מבאר, שלא היה להם יכולת לברר את הקליפות, ולתקן את כל המקומות שעברו בהם, אלא על ידי 'מחברת הכלליות' ו'מחברת הפרטיות'. מחברת הכלליות – הוא משה רבינו שכולל כל נשמות ישראל, ומחברת הפרטיות – הם ששים ריבוא

כמו כן יש להתבונן, שהמסעות האלו נחלקים לשני מיני מסעות. האחד – המסעות שהיו קודם הטא המרגלים, והשני – המסעות שהיו לאחר המרגלים. החלק הראשון הם מסעות שהיו אמורים להיות על פי התכנית האלוקית, בדרך מוצרים לארץ ישראל, ואילו החלק השני, לא היו אמורים להיות ורק בדיעבד מחמת הטא המרגלים היו עוד מסעות.

ואם כן, בשלמא המסעות הראשונות אפשר להבין שהיו בכדי לתקן את המקומות האלו, אבל המסעות האחרות שהיו בדיעבד, איך אפשר להבין שנועדו כדי לתקן, הרי בכלל לא היו אמורים לנסוע לשם. ולהבנת העניין, יש לבאר עניין הדרכים, מה מהותם ומה תכליתם.

מסעות – עבודה זרה

בליקוטי מוהר"ן (סימן סב, ובח"ב סימן מז) מביא מספר 'עשרה מאמרות' שבשביל שאמרו ישראל 'אלה אלוהיך ישראל' לכן נענשו ב'אלה מסעי בני ישראל'. כלומר, שהמסעות הם עונש על עבודה זרה.

והביאור הוא קודם כל כפשוטו – שרוב הנסיעות של האדם, הם מחמת עבודה זרה. והכוונה לאו דווקא לעבודה זרה ממש אלא לחסרון של אמונה. כי ככל שיש לאדם יותר אמונה, הוא ממעט לצאת מביתו ולנסוע בדרכים, וכמו שהיה באכילת המן, שמי שהיה לו יותר אמונה – הגיע לו עד פתח ביתו, וכמסופר על רבי זושא שהיה אומר ר'יבוננו של עולם זושא רעב, ומיד הגיע האוכל.

אמנם כלל בידנו, שכל עונש אינו עניין של נקמה אלא תיקון. ואם כן, הנסיעות והדרכים – הם לא רק עונש על עבודה זרה וחסרון אמונה, אלא גם תיקון לזה.

בשבתך בכיתך – ובלכתך בדרך

החיים של אדם נחלקים לשתי מערכות. האחת – בשבתך בכיתך, והשני – בלכתך בדרך. הבית – הוא המקום של הקביעות והשגרה. בבית, אדם מכיר את עצמו, את הצרכים שלו וגם את הנסיונות שלו, והוא יכול לסדר לעצמו את סדר היום, והסדר של עבודת ה'. ואמנם בוודאי גם בזה יש הרבה נסיונות, אבל במעגל מסוים ומוגדר, שיכול להכין את עצמו וללמוד איך להתמודד עם זה.

לעומת זאת בדרכים – אדם יוצא ממקומו וממחיצתו, והולך אל הבלתי נודע. קשה מאד לסדר לעצמו את הסדר של עבודת ה', מה לעשות בנסיעה וכיצד להתנהג שם. כי הוא עובר במקומות חדשים שאינם מכיר, וגם המלטול של הדרך שמבלבל אותו. ולכן, היו צדיקים שאמרו שיכולים לתת דין וחשבון על כל יום ורגע מחייהם חוץ מיום הנסיעה, כי קשה מאד להיות מתוכנן ומיושב בדרך, ובוודאי לא כמו בבית.

אמנם אי אפשר בשום אופן להיות כל החיים 'בשבתך בכיתך', כי השם יתברך ברא את העולם באופן שכל אדם מוכרח בחייו לצאת מביתו, וללכת בדרכים או אפילו במסעות. ואם כן, בהכרח להתמודד עם המוצב של 'בלכתך בדרך'.

ידוע היסוד מהבעש"ט שבכל מקום שאדם נוסע, יש בזה צרכי גבוה. ואמנם הוא סובר שנוסע לשם עבור עניין פלוני, אבל באמת ייתכן שדווקא בעניין הזה לא יצלחה, ויחשוב שנסע לשוא, והסיבה האמתית היה כדי שיברך שם 'שהכל' או יעשה איזה מצוה וכדומה. כי היה צריך שאדם פלוני ביום פלוני יעשה ברכה במקום פלוני.

וכן ידוע מרבינו שאמר שאם מוזמן לאדם נסיעה – שלא יתעקש שלא לנסוע, כי אולי מוכרח להיות באותו מקום, ואם לא יגיע מרצונו – יצטרך להגיע בעל כורחו, כמו בירידת יעקב למצרים, שאם לא היה יורד בגלל

יוסף היה צריך לירד בשלשלאות של ברזל (שבת י). ולהלן יתבאר העניין למעשה.

הנסיונות שיש בדרכים

והנה בדרכים יש נסיונות בכל העניינים, בכל השבע מדות ובכל טבעי הנפש, אבל בעיקר יש נסיונות בשלשה דברים: באמונה, בקדושה, ובין אדם לחברו. כשלא נמצאים בבית – יש יותר נסיונות באמונה, וגם נמצאים ברשות הרבים ויש יותר נסיונות בקדושה, וגם קשה לכבד בני אדם ולהתחשב בצרכיהם, כי לחוץ על צרכי עצמו.

אמנם יש בזה מתנה נפלאה. כי אמנם יש בזה סכנה גדולה שלא ליפול ח"ו לדברים קשים רח"ל. אבל לפעמים דווקא בזה יזכה לתקן את כל הפגמים שפגם בעבודה זרה, ובגילוי עריות ושפיכות דמים. כי על ידי שיעמוד בנסיונות אלו – יתקן את כל מה שפגם בזה גם בביתו.

והביאור. שכשאדם נמצא בביתו – הוא משתדל להיות 'בסדר', ואמנם הוא יודע שאינו צדיק גמור, אבל לפחות אינו רשע גמור, ומוב לו בכך. ואמנם יכול לנסות להתקדם מעט, אבל אין דבר רציני שיועזע אותו. אמנם כשיוצא לדרך, ופוגש נסיונות גדולים יותר – יכול להתעורר דווקא על ידי זה ולומר לעצמו 'עד כאן, נפילה כזאת אני לא יכול להרשות לעצמי', ודווקא על ידי כך הוא מתקן את כל מה שאינו כראוי כשהוא 'בסדר' בביתו.

מסעי בני ישראל

נמצא אם כן, שהמסעות של ישראל – הם תיקון עבורם, בין אלו שהיו צריכים להיות לכתחילה, ובין אלו שהיו בדיעבד. כי אמנם אלו שהם בדיעבד – הם עונש, אבל למעשה כאשר נמצאים בדרך, ויש נסיונות קשים ועומדים בהם – על ידי זה בעצמו מתקנים הן את המקום, שהיה תחת שליטת הקליפות שמהם נמשכים הנסיונות, והוא ניצח אותם, והן את עצמו.

ולכן מנה את כל המסעות בהדא מחתא, הן אותם שהיו קודם הטא המרגלים והן אותם שהיו לאחר מכן. ומפרט בשלשה מקומות מה היה שם, כדי לפרט מה הם הנסיונות שיש בדרכים. בקריעת ים סוף היה נסיון של אמונה, ברפידים היה נסיון של עמלק שהוא פגם הברית, ובאילים היה י"ב עינות מים ושבעים תמרים, שהוא האחדות שבין ישראל.

וכל זה היה על ידי משה ואהרן. כי אהרן היה אוהב שלום ורוך שלום – מפני שהאמין שכל אדם אינו מיותר וכל מסע אינו מיותר, כי אין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום. ועל ידי זה נהפכו המסעות ל'מסעי בני ישראל'.

הגלות – הוא התיקון

ובזה מבאר רבי נתן גם את עניין הגלות, שלכאורה הוא תמוה – מה התכלית בזה. הרי אין עונש לשם נקמה אלא לשם תיקון, ואיזה תיקון יכול לצמוח מהגלות. הרי אם בזמן בית המקדש, לא עמדו בנסיונות – כל שכן בזמן הגלות.

אך הביאור הוא, שדווקא על ידי שיוצאים לגלות, ויש נסיונות קשים – ומתגברים לעמוד בנסיונות, כמו שהיה במסעות הצלב ושאר זמנים, שעמדו בנסיונות קשים, על ידי מתקנים את הפגמים שהיו בזמן שהיו 'בבית' – בבית המקדש. ועל ידי שנפוצים בארבע רוחות הארץ – מתקנים את כל המקומות, בעצם השהות של ישראל שם, ובפרט כשעומדים שם בנסיונות. ועל ידי זה יהיה הגאולה בב"א.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ה'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהזים כעת בתורה ט' וקי"ב

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מסעי בני ישראל כדי להכניע היראות הנפולות

הנה מבואר במאמר שצריך להיזהר מאוד מיראות הנפולות, כי עי"ז נפגם הקול שמשם בא הרעמים ואינו זוכה לבחי' הרעמים.

ובדברי מוהרנ"ת מבואר שזה עניין מסעי בני ישראל שהכל הוא כדי להעלות היראות הנפולות, וז"ל (הלכות הרשאה הלכה ג אות כא) 'וזהו סוד מסעי בני ישראל במדבר ארבעים שנה והכל היה בשביל הטא העגל שפאז נגזרה גזרה זאת, כמו שפרש רש"י שם, פי אז רצו לסור מרשות הקדוש ברוך הוא ובקשו שתי רשיות, הם ושלום, ומזה נשתלשל אחיזה להסמרא אהרא והדינים ועל ידי זה נגזר עליהם מה שנגזר שכל זה הוא בחינת יראות הנפולות כנ"ל. ומחמת זה

הקרוהו לסבב במדבר ארבעים שנה והיו מטלמלים מפסע למסע פדי לברר ולהעלות בכל פעם כל היראות הנפולות שהיו שם במדבר ביותר, כמו שכתוב, "המוליך במדבר הגדל והנורא הזה מקום נחש ושרף ועקרב וצמאון וכו'". שכל זה הוא בחינת יראות הנפולות. ואיתא שישראל בהליכתם במדבר דרכו על הקלפות המנחים שם, פי הם בגדל קדשתם שזכו למשפט דקדשה בכל עת שהוא בחינת קבלת התורה שקבלו בכל מקום ומקום במדבר כל הארבעים שנה והתורה נקראת משפט, ועל ידי זה זכו לברר ולהעלות כל היראות הנפולות לשרשם שבדעת ועל פן נקראו דור דעה ועל ידי זה הכניעו כל הקלפות שהיו שם בחינת נחש שרף ועקרב, שהם בחינת יראות הנפולות.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

במצוה עצמה, שזה בחי' הסוכה שהוא בחי' עוה"ב, ואנו יושבים בסוכה כבר בעוה"ז, ויעו"ש עוד אריכות בעניין הסוכה והד' מינים, עד שמיני עצרת ושמת תורה שאז זוכים לתכלית שלמות השמחה בהש"ת, שזה בחי' השמחה עם הס"ת, והש"ת שמה בנו, יעו"ש באריכות.

והנה רבינו מבאר בזה עניין תקיעת שופר בראש השנה שהוא בחי' תיקון הרעמים, ובדברי מוהרנ"ת (הל' חזקת קרקעות ה"ג) מתבאר שזהו ג"כ כל ההמשך של יום הכיפורים וסוכות, כי ביום הכיפורים נתתן העקמימות שלכל שזה כל בחי' העונות, ובסוכות זוכים לשלמות השמחה, שזה בחי' השמחה

ד. אכל צריך לפנות את המחין מהקמחות היצוניות וממחשבות זרות, מהמין, שלא יהמין את חקמתו בהקמחות היצוניות ובתאוות, כדי ששפויציא את הקול ופגע פמחו ויתעבד ממנו רעם, אכל כשגלגלתא דמחא אטום פטמאח כמו שכתוב (ויקרא י"א): 'ונתמתם פם' אזי אין קולו נשמע.

גם ישמר ויראתו, שפמנו תוצאות הקול כמו שכתוב: 'ורעם גבורותיו' שלא יהיה לו יראה היצונית, וזה (אבות פ"ק ג): אם אין חכמה אין יראה אם אין יראה אין חכמה, וזהו (שבת נו: ובסנהדרין כא:): ירד גבריאל ונעץ קנה בינם, פרוש: מהשתלשלות הגבורות הינו יראה היצונית נעץ קנה ביים החכמה, קנה דא בחינת קול היצוא מהקנה (ברכות ס"א), הינו על ידי השתלשלות הגבורות שהיא בחינת סוספיתא דדקבא, יראה היצונית, נשאר הקול נעוץ באטימת השכל ולא ישתמע לבחיתא.

ועקר לשמר מהו שלא יהמין, וזהו (תהלים ס"ח): 'גער חית קנה', כדאיתא בזהר (פינחס רנ"ב) קנה חיות תשבר ותעשה מונה ח"א, ותעשה מאותיות חמין מזה, הינו שלא תחמין חכמתך.

וזהו לשון גער, לשון מריבה, פי מצה לשון מריבה, דידיקיא עבדין מצותא כסרין אחריו דלא יתקריבו למשבנא דקדשה, הינו כשתשמר את חכמתך שלא יבנם בו חכמות היצוניות, שלא תחרהר בהרהורים רעים, שהם בחינת קנה דסמרא אהרא כנגד קנה חכמה קנה בינה דקדשה, על ידי זה תנצל מבחינת חמין שהיא סמרא דמותא, כדאיתא מהקמחת, תמן סמרא דמותא.

ותאמין פי כל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים אין זה אלא כדי שיגרשו סרין אחריו, וזה פרוש (משלי ט"ז): 'און שמעת תוכחת חיים בקרב חכמים תליון' לשון תליונה ומריבה (ועיין זוהר חדש ויצא וילן שם בד"א וילינו העם), בשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים, תרע, שזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מחך שעל זה נאמר (משלי ב): 'כל באיה לא ישונו, ולא ישונו ארחות חיים' שאתה דבוק בסמרא דמותא, בחינת חמין, בחינת ירד גבריאל וכו', ותדע ששני קנה, הינו חכמות היצוניות נעוצים ביים חכמתך, ויודאי אם לא היה נפגם מחך לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממנות לחיים, מחמין למצה, מחי"ת לח"א, ותשוב מיראה רעה, מקול פגום, מהחכמה פגומה, ליראה טובה, לקול טוב, לחכמה טובה, ובשתשמר את מחך מבחינת חמין שלא יהיה אטום אזי יפגע קולך בגלגלתך ויתעבד רעם ויתפשט עקמומיות שכלבך, ואז תזכה לשמחה כמו שכתוב: 'וילשרי לב שמחה'.

וזה פרוש (תהלים פ"א): 'אענה בסתר רעם, אבכה על מי מריבה סלה' מי מריבה זה בחינת מצה בחינת מחין על ידי זה נעשה רעמים.

צריך להכין מקום במח לקבל את הארת הרעמים

רבינו מבאר בזה עניין נורא מאוד, שבאמת גם בשביל שהרעמים יפעלו פעולתם צריך שיהיה מקום במח לקבל את הארת הרעמים, ובשביל זה צריך שלא יהיה המח סתום ע"י חכמות היצוניות ותאוות והרהורים שכל זה הוא בחי' חמין שבמה, ועי"ז המח סתום ואינו יכול לקבל את הארת הרעמים, וכמו"כ צריך להיזהר מיראות היצוניות כי הרמים הם בחי' יראה והם תלויים בתיקון היראה, אבל כשיש לאדם יראות היצוניות, אין הרעמים יכולים לפעול פעולתם כראוי.

ומזכיר בזה רבינו עניין נורא המוזכר בוה"ק שצריך לשבר את הח' של החמין ולעשות מזה מצה, וממשיך לבאר שצריך האדם לידע כשהוא שומע מריבות שבין הצדיקים, שכל זה הוא בשבילו כדי להשיבו ממוות לחיים, ומשמע שזה עצמו בחי' שבירת הח' של החמין להפכה לבחי' מצה, אבל העניין סתום וצריך ביאור.

והנה יסוד העניין בזה מבואר בדברי מוהרנ"ת וכליקוטי הלכות הלכות תפילין הלכה ד אות ד-ה), ואף שהוא מאריך קצת, בהכרח להביא לשונו בזה שזה ממש ביאור העניין.

ו"ל שם ו'הצדיקים הגדולים האמתיים צריכים להשתמש עם זה הדעת הנבונה מאד, שהוא בהינתן מחלקת דקדושה כ"ל בשביל לגרש סמרין אחרנין וכו', כמו שאמר רבנו בפאמר הנ"ל כדי לקרב הרהוקים מאד מאד שפגמו בטפי המוח שעליהם נאמר, "כל באינה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים". כי פגמו בטפי המוח, שהוא בהינתן חיים, ועל כן קשה להם לשוב לארחות חיים.

אבל השם יתברך מלא רחמים והושב מחשבות לכל ידה מפני נדה, ועל כן שולח לנו צדיקים גדולים ונוראים מאד, ועל ידי הדעת הנבונה של בהינתן מחלקת דקדושה, שהוא בהינתן מפיפיו, על ידי זה דיקא הם מתקנין ומחזירים בתשובה אפילו אלו הרהוקים שפגמו בטפי המוח, כמבאר בפרוש בפאמר הנ"ל, ואין המריבה אלא בשבילך כדי שתשוב ממות לחיים וכו'.

פי לאורה הם יכולין להתרחק על ידי זה, על ידי המחלקת שבין הצדיקים, כי אין יודעין איך להתקרב וקשה להם קשיות על ידי המחלקת, נמצא שיכולין ח"ו, להתרחק יותר על ידי המחלקת, אבל באמת המחלקת דקדושה זה דיקא תקונם, כי באמת ראוי להם להרחיקם מלשוב בתשובה, כי עליהם נאמר, "כל באינה לא ישובון". אבל תפקד בשמריגישוין זאת וראוין ומיבנין שמרחקים אותם, וכמו שכתב רבנו ז"ל שם, ובדאי אלו לא היה נפגם מוחך לא היה נשמע לך המריבות שבין הצדיקים ואין המריבה אלא בשבילך, ובה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך, שעל זה נאמר, "כל באינה לא ישובון וכו'", ע"ז שם.

נמצא, שבה בעצמו משמיעין אותך תוכחה, כי דיקא על ידי זה הוא תקונם, כשוראין בעצמן שנשמע לאוניהם המחלקת שבין הצדיקים השלמים, ואין הם מיבנין שמרחקין אותם מהקדושה, ואין הם מתחילים לרחם על עצמן מסתכלים בעצמן היכן הם בעולם, שפגמו כל כך עד שמרחקין אותן ואין ההתרחקות היא תכלית ההתקרבות, כי באמת לאמתו אין שום דבר שיעמד בפני התשובה, ואף על פי שכתוב כל באינה לא ישובון וכו', ואיתא בזה שאין מועיל תשובה על פגם טפי המוח, אף על פי כן באמת לאמתו מועיל תשובה וכמו באבא בבל ספרי מוסר, וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל בפרוש, רק מחמת שפגם כל כך, על כן הוא צריך להתנפות ולהצטרף ולעמד בנסיון הזה של התרחקות הזאת, דהיינו שירחקו אותו כל כך ממיני התרחקות, דהיינו שפונתוין עליו שאין מועיל תשובה וכו', וכשהוא פתי וסכל ואינו מרחם על עצמו שלא לאבד את עולמו ח"ו, און מוצא פטור לעצמו להתרחק מן התשובה מאחר ששכר נכתב עליו שאין מועיל לו תשובה ח"ו, אבל מי שהושב באמת על התכלית שלו ויש לו רחמנות על עצמו, און אף על פי שרואה כל מיני התרחקות שבעולם ואף על פי שכתוב עליו שאין מועיל לו תשובה אף על פי כן אין מסתכל על זה בלל, אדרבא, יש לו רחמנות יותר על עצמו, כי אף על פי כן מה יהא בסופו ומה יעשה ליום פקדה, ומי שאינו רוצה להטעות את עצמו שלא לאבד את עולמו ח"ו, כל מה שמוצא ורואה שמרחקין אותו יותר, הוא מרחם על עצמו יותר וצוץ אל ה' יותר ויותר מעומק דלבא, עד וישקוף וירא ה' משמים.

פי באמת השם יתברך הפיץ חסד הוא, ואין שום דבר שיעמד בפני התשובה וכמו שפצינו כבר בכמה וכמה רשעים גדולים שפגמו בטפי המוח וכפרי בעקר ואף על פי כן נתקבלו בתשובה, ואין בשוכה לעמד בנסיון הזה ושב בתשובה שלמה אף על פי שנדמה לו שמרחקין אותו כ"ל, און השם יתברך מרחם עליו ונתקרב על ידי זה דיקא, על ידי שיעמד בנסיון הזה של התרחקות כ"ל והכן.

וזהו בעצמו בהינתן מחלקת דקדושה הנ"ל שיש בין הצדיקים האמתיים שבאמת לאמתו על ידי זה הדעת דיקא הם מקרבין ומשיבין ממות לחיים את אלו שפגמו בטפי המוח כ"ל בפאמר הנ"ל, אף מי שהוא פתי וסכל כסום כפרד אין הכין, און מתרחק יותר על ידי זה, על ידי שרואה מחלקת שבין הצדיקים האמתיים כ"ל, אבל מי שיש לו מוח כדקדו און שומע תוכחה חיים על ידי זה ששומע המריבות שבין הצדיקים האמתיים, כמו שכתוב בפאמר הנ"ל בהינתן און שומע תוכחה חיים כקרב חכמים תלוי וכו' כ"ל, כי רואה על ידי זה גדל התרחקותו מהשם יתברך, שנתרחק כל כך עד שנשמע לאוניו המריבות שבין הצדיקים, ונזכר על ידי זה גדל הפגם שפגם בטפי המוח, כי אם לא היה נפגם מהו לא היה שומע המריבות וכו' כ"ל, ואין מתחיל לרחם על עצמו מאחר שרואה ומכין גדל התרחקותו מהקדושה, ואין נתקרב על ידי זה דיקא, כי באמת המחלקת שבין הצדיקים האמתיים הוא באמת רק בשביל לקרב ולהשיב את הרהוקים ממות לחיים וכו', כמו שאמר רבנו שם, ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממות לחיים וכו'.

ואין בשמאמין זאת שבאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים ואין המריבה אלא בשבילו וכו' כ"ל, שזה בהינתן תקון המוח ועל ידי זה דיקא נעשין רעמים, כמובן בפאמר הנ"ל און נפשט על ידי זה עקמימיות שבלב, כי כל העקמימיות שבלב, וכפרט מי שפגם ח"ו, בטפי המוח שאין נפגם מהו ואין נתעקם לבו ככמה מיני עקמימיות בלי שעור וערך שנתעקם ונפתל לבו ככמה מיני פתולים ועקמימיות וכל אלו העקמימיות שבלב בהינתן לפי סחרחרת הם בהינתן מחלקת דסטרא אחרא, בהינתן (הושע י') חלק לבם, כי הסטרא אחרא היא בבחינת מחלקת, כמובא במקום אחר (לקוטי הלכות א' סימן ס"ב), וזה המחלקת של הסטרא אחרא בהינתן עקמימיות שבלב שרשו בכמה מיני השתלשלות מבהינתן מחלקת שבקדושה וכשפאמין שמחלקת שבקדושה שיש בין הצדיקים האמתיים בלוי חד, פי אלו ואלו דברי אלקים חיים, און נמתק ונתבטל כל מיני מחלקת של הסטרא אחרא ששרשו ממחלקת שבקדושה ואין שומע תוכחה חיים מפל מיני עקמימיות שבלב שהם רוצים להתרחקו מהקדושה והוא מכין על ידי זה בעצמו גדל הפגם שלו ושב בתשובה שלמה ומרחם על עצמו מאד על ידי זה דיקא, על ידי העקמימיות שבלב, כי כל מה ששמעקמין לבו יותר בעקמימיות יותר הוא רואה ומכין על ידי זה ביותר גדל הפגם שלו שפגם כל כך עד שנעקם לבו כל כך ואין מרחם על עצמו ביותר ונתקרב על ידי זה דיקא להשם יתברך, כי כמו שפאמין שכל המחלקת של הצדיקים האמתיים הפל בשביל תקונם, כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים והמריבה היא רק בשבילו, כמו כן צריכין להאמין שכל מיני עקמימיות שבלב בודאי יש לו שרש בקדושה, פי שרשו במחלקת שבקדושה כ"ל ובדאי העקמימיות שבלב שהיא התרחקות כאלו רוצים להתרחקו ח"ו, באמת היא תכלית ההתקרבות, פי ההתרחקות היא תכלית ההתקרבות, על ידי זה דיקא יתקרב להשם יתברך על ידי שרואה על ידי זה גדל התרחקותו מהשם יתברך וכל מה שרואה יותר עקמימיות שבלב הוא שומע בכל פעם על ידי זה תוכחה חיים שמשמיעין אותו על ידי זה תוכחה על שפגם בטפי המוח, כי אם לא היה לו כל כך עקמימיות ואין שב בתשובה על ידי זה דיקא, כי מפל מיני עקמימיות שבלב שומע תוכחה חיים וכו' כ"ל ואין נפשט על ידי זה עקמימיות שבלב על ידי בהינתן רעמים כ"ל, דהיינו על ידי שידע שהמחלקת שבין הצדיקים האמתיים הוא בשבילו וכו', שעל ידי זה זוכה להכין שכל העקמימיות היא כדי להזכירו ולהראות לו גדל הפגם שלו, כדי שיוכח לשוב על ידי זה וכו' כ"ל.

ועל פי זה מבואר לכאן שזהו עניין שכירת הח' של החמין, כי מתוך התגברות החמין בעצמו, מכין האדם שמונח בזה עניין של התקרבות, ובהו הוא עושה מהחמין מצה.

בכי – הוא כה עצום.

כל אחד רוצה לבכות בתפלה, להתרגש בשבת, ולהוציא דמעות ביום כיפור, אבל איך עושים את זה. ולמה זה כל כך חשוב?

* * *

בימים האלו, כך אומר האר"ל, כדאי מאד לשבת בכל יום **בצהריים**, במשך כחצי שעה, ולבכות **בכיה ממש**, והדבר הזה 'עושה תועלת גדולה בנפש האדם'.

אז קודם כל זו הזדמנות. כל השנה צריך להיות צדיק מופלג, שקם בהצות הלילה – כדי לומר תיקון הצות. ואילו כעת יש 'פתיחת שערים'. גם מי שלא קם בהצות הלילה, ואפילו מי שקם רק בהצות היום – יש לו הזדמנות להיות מאותם 'עובדים' שאומרים תיקון הצות. חבל לפספס.

אבל מה העניין של ה'בכיה ממש', ולמה זה 'עושה תועלת גדולה בנפש'. האם זה רק עניין 'סגולי', או שיש בזה משהו שאנחנו יכולים גם כן 'להבין', וממילא 'להתחבר'.

אולי זה גם קשור למה שהאר"ל אומר, ומובא בהרבה מחזורים, שבימים נוראים מי שאינו בוכה, סימן שהנפש שלו פגומה. אולי יש לזה גם קשר למה שאמרו הז"ל (שבת ק"ו): 'המוריד דמעות על אדם כשר מוחלין לו על כל עונותיו'.

* * *

האם יש מכונה שמוציאה דמעות? ומי שאינו יכול לבכות ולהוריד דמעות – מה הוא יעשה? אולי כדאי להתוך בצל בלוויות ובימים נוראים... ואולי גם ימציאו מכונה כזאת, על בסיס של אבקת בצל (בהקת פרווה), שמוציאה ויוצא דמעות.

הדמעות הם תמצית הנפש. והם יכולים להיות תוצאה של חיבור פנימי, או לחילופין, מתוך רצון להתחבר.

כשנתקפים בכאב חד ונוקב, או לחילופין, כששומעים על קרוב ממש (משפחתית או ידידותית) – לא צריך להחליט לבכות, ולא צריך להתאמץ להוציא דמעות. זה פשוט קורה. כי זה נוגע בנקודה פנימית, וכשהנקודה הפנימית מתעוררת – היא מתבטאת בכי ודמעות.

בימים נוראים, הנקודה הפנימית מתעוררת, ובאופן טבעי – היא אמורה להתבטאות בכי ודמעות. וכך גם בעיקרון, כששומעים על אדם כשר, או בימים שמתאבלים על הגלות ועל חורבן בית המקדש. בעיקרון אמור להתעורר החיבור הפנימי, וממילא הבכיה.

* * *

אבל אם 'העיקרון' הזה לא קורה. אנחנו יכולים ליצור אותו.

בכל לוויה, יש את אלו שמגיעים עם דמעות בעיניים. ויש את רוב הציבור שמגיעים עם עיניים יבשות, ואפילו תוך כדי שיחת פלאפון. אבל אז נעמדים,

ומתחילים לשמוע הספדים. לאט לאט מתחיל להיווצר 'חיבור' אל הנפטר, ואז מגיע הבכי.

וגם בימי בין המצרים. יש כאלו שכבר מהבוקר עם הדמעות על סף העיניים, ורק מחכים להצות היום כדי לפרוק אותם (כך מספר על עצמו לפי תומרו 'שמואל הורביץ בספרו 'ימי שמואל'). אנחנו לא כך. אבל כשמוגיע כבר הצות. תעצור, ותקשיב להספדים.

ההספדים נמצאים בפנים. יש לך המון כאבים, המון אכזבות, המון מרירות. ואם לא (באמת?) – אז לשכנים שלך, לחברים, לעם ישראל. תעלה אותם על הבמה, תיזכר בהם, תתרכז בהם – וכעת תחבר את כולם למקור. המקור הוא שאנחנו בגלות, וזה הסיבה לכל הכאבים שלך. כעת אתה כבר יכול לבכות.

אתה יודע מה הרווחת? חיבור. חיבור לבין המקדש, חיבור לגאולה. הנפש שלך, שלפני רגע הייתה מנותקת מכל זה, כעת היא מחוברת. האם זה לא 'תועלת גדולה בנפש'?

האם אתה מוזמן?

קרה לך פעם, ששאלו אותך 'האם אתה מוזמן?'

אם כן, זה רק כשהגעת לחתונה. לא כשהגעת לנחם אבלים.

* * *

מאד קל להשתתף בשמחה של אחרים. מי לא אוהב לשמוח, ואם יש שמחה בסביבה, למה לא לתפוס טרמפ ולהצטרף לשמחה. מה עוד, שהשמחה מלווה בדרך כלל בכיבוד, קל או עשיר, ומי מתנגד ללגימה, שמקרב את הלבבות.

אם יש קושי להשתתף בשמחה של השני, הוא בדרך כלל קשור לדברים צדדיים ומטכניים – כגון מרחק הנסיעה, או על חשבון הבית ו/או הלימוד והעבודה. אבל מהשלב 'שיאחרי' השיקולים הללו, קרי: מהכניסה לאולם – לא קשה להשתתף.

עד כדי כך, שיש פעמים שצריך לדאוג שלא 'כולם' יגיעו, אלא רק מי שבאמת שייך. כי אם לא תגביל, אז יבוא כל המי ומי, כולל גם אלו שבאמת לא שייכים, ורק באו לעשות סיבוב על חשבון הברון.

הרבה יותר קשה להשתתף בצערו של השני. לאירוע מצער או ניהום אבלים ב"מ, מגיע רק מי שקשור באמת. לא צריך להעמיד שומר, ולא צריך לשאול אף אחד אם הוא מוזמן. אם הוא נמצא כאן – אז הוא בטוח קשור.

* * *

ביהדות יש לנו הרבה אירועים משמחים או מרגשים.

יש לנו פסח, שבועות וסוכות, יש לנו הנוכה ופורים – שהם זמנים שמחים. וגם מי שלא מרגיש ממש קשור ליהדות – אוהב להגוג אותם. זה שמח, זה נעים. וגם אם לא יודעים בדיוק מי ההתן ומי הכלה, ובעיקר מה זה אומר – אבל לפחות אוהבים את 'האירוח', את המסכות, הסופגניות, והבלינצ'ים.

אפילו ראש השנה ויום כיפור, שזה לא חגיגה אלא משהו רציני, אבל יש בזה משהו מרגש ומיתולוגי. וגם מי שלא תמיד דואג להיות נוכח באזורים של יהדות ועבודת ה' – אוהב להציץ פנימה בזמנים הללו.

אבל כשמגיע זמנים של צער ואבלות – זה הסימן לשייכות אמתית. לכאן לא באים כדי לחגוג ולא כדי להתרגש. לכאן באים כדי לכאוב, וכאב שייך רק למי שמחובר. זה הזמן בו מתגלה באמת מי זה עם ישראל, ולאן הם מחוברים.

* * *

עם ישראל – עבר מה שעבר, ובדרך, איבד את הצורה שלו והרבה חלקים מתוכו, ולפעמים קשה להכיר אותו, ולראות בו איזה קשר למה שהיה וצריך להיות באמת עם ישראל. אבל, בימים אלו – כולם נזכרים מי הם באמת, וכל השאר כבר לא רלוונטי.

וזה הזדמנות לכל אחד. כל אחד מתמודד, ויש זמנים שהוא באמת לא יודע לומר לעצמו 'הלנו הוא אם לצרינו', אבל ברגעים של אמת, כשיושבים כל יום חצי שעה ובוכים – אתה כבר יודע היטב מי אתה ולאן אתה שייך. ואין לך שמחה גדולה מזו.

מנקודת מבט של הצלחה ושלימות – אנחנו רחוקים מהגאולה, מרחק אין-סופי וכמעט בלתי אפשרי. אבל מנקודת מבט של כאב ואבילות – אנחנו כבר שם. כי אם על זה אנחנו בוכים, אז את זה אנחנו רוצים. ואם זה מה שאנחנו רוצים – אז זה מה שאנחנו.

בין המצרים

'גבולות יוצרות מרחב'

כך אומרים העולם, והמקור הוא כנראה 'בין המצרים'.

* * *

רשות הרבים הוא מקום ענק – ודווקא לכן אי אפשר לעשות בו כמעט כלום. כי המרחב מכיל כל כך הרבה אפשרויות, שקשה לבחור באחד מהם ולהתמקד בו.

עשרים וארבע שעות הם המון זמן – ודווקא לכן לא עושים בהם כלום. כי בגלל שיש הרבה זמן, קשה להתמקד ברגע הנוכחי, ולהחליט מה לעשות בו.

דווקא כשנמצאים בבית, שהוא מקום קטן – אפשר לעשות בו הכל. כי כל דבר בו מאוד מוגדר; כאן זה סלון – כדי ללמוד ולאכול, כאן מטבח – כדי לבשל, כאן חדר שינה – כדי לישון, וכאן מרפסת – כדי לנפוש, וכן הלאה. וכן כשעושים סדרים לאורך היום – אז אפשר לנצל את היום.

* * *

כל רודפיה השיגוה בין המצרים. הפסוק מתאר את המצב שלנו בגלות – שאנחנו נמצאים 'בין המצרים' – בין מוצר למוצר. ושם הרי אי אפשר לברוח לשום מקום, וממילא הרודפים יכולים לתפוס אותנו.

באים הצדיקים ואומרים 'כל רודף י-ה – השיגוה בין המצרים' – מי שמחפש את ה', הזמן הכי מסוגל לכך שימצא. הוא 'בין המצרים'. ומלבד שזה החיפך

מהמשמעות הפשוטה של הפסוק, זה גם לא הגיוני. מי בכלל פנוי לחפש את ה', ועוד יותר – למצוא אותו, כשהוא נתון במוצר וסגור מכל הכיוונים.

והתשובה היא: היא היא. דווקא כשאנחנו נתונים בין מוצר למוצר – יש סיכוי שנחפש באמת את ה', ואז ממילא גם נמצא אותו.

* * *

כשאנחנו נמצאים במרחב – יש לנו הרבה מה לחפש; ידיעת התורה, תפילה בכוונה, השגות וייחודים, עבודת המדות, קדושה וצניעות, וזה רק התחלת הרשימה. וכל אחד מהם כולל עוד הרבה עניינים ופרטים.

יש לנו יהדות עשירה מאד, ומרוב העשירות הזאת – אנחנו מתקשים להתמקד באחד מהם, ועוד יותר מתקשים להתמקד בסיפור האמתי, שהוא אמנם קשור לכל הרשימה הזאת, אבל יכולים בהחלט להכיל את כל הרשימה הזאת ו'לדלג' עליו.

כשנמצאים במוצר, ועוד יותר כשנמצאים 'בין המצרים' – לא נשאר אפשרות אחרת, הוץ מלהרים עיניים, ולחפש את ה'. וברגע שאתה מחפש אותו – אתה מוצא אותו. כי הוא הרי 'כאן' בדיוק כמו בכל במקום אחר, ובכתיבה מסוימת עוד יותר.

ולזה הוא מוחבב. הוא מאד אוהב שאתה לומד ומתפלל ועושה הרבה דברים טובים. אבל הוא עוד יותר אוהב שאתה מרים את העיניים, ומחפש לפגוש את העיניים שלו (כביכול). ורק לכן הוא עשה את כל המיצרים, כדי לגרום לנו סוף סוף לעשות את הפעולה הפשוטה הזאת – להסתכל לו בעיניים!

ולכן, כל כך חשוב וכדאי בימים אלו, לעצור לחצי שעה ביום, ולהיכנס לשם – לתוך המיצר, להרגיש אותו היטב, ומשם – להרים את העיניים. ואין לך רגע קדוש ונשגב מאותו רגע שבו נפגשים העיניים זה בזה.

מה חדש?

האם אתה יכול רק 'לחדש'?

או שיש גם לתורה מה לחדש 'לך'... ואולי גם לעוד אנשים יש מה לחדש לך.

* * *

כמה הרהורים לרגל היארצייט של הרב אלישיב זצ"ל.

מצד אחד – יש הרבה מה לספר עליו וללמוד מדרכיו. ומצד שני – באמת אין הרבה... כי הכל מתרכז פחות או יותר סביב שתי נושאים עיקריים: התמדה ובהירות.

שני הדברים האלו – היו מאד מאד ייחודיים אצלו; התמדה מופלגת ונדירה, וגם בהירות מדהימה בכל עניין ונושא. והוץ מזה, מה עוד צריך.

ובכל זאת, יש מקום להצביע על זווית נוספת מאד ייחודית. ואולי אין זו זווית 'נוספת' – אלא הרקע שמאחורי שתי המעלות הנפלאות של ההתמדה והבהירות.

כי למרות שנראה שהוא נולד עם שיעון ביולוגי ועם דבק לכסא – מסתבר שזה לא כך, והרבה סיפורים מעידים על כך, שזה לא בא ב'טבעי' אלא דרש התמודדות.

אז איך בכל זאת, והאם אפשר להעתיק את זה (הלקיח לפחות).

* * *

הייתה לו גישה מאד מעניינת – ללימוד התורה, וגם לאנשים.

כשרואים אותו לומד – ניתן להבחין בבירור, שהוא פתוח לשמוע... כלומר, הוא ניגש מתוך הנחה שיש לתורה מה להדש לו.

הוא לא לומד את הגמרא / ראשונים / שולחן ערוך – כמושהו מוכר, שהוא כבר יודע מה כתוב כאן, ורק חוזר כדי לקיים מצוות לימוד תורה וכדי לא לשכוח, אלא כמושהו שהוא לומד ממש כעת, ולא בהצגה אלא בכל הכנות.

הוא קורא את המשנה מתוך 'הקשבה' מלאה, ומנסה להסביר לעצמו מה כתוב כאן. פתאום 'מתעוררת' לו קושיא והוא ממחר להציין בתוספות. ואז 'נזכר' שיש על זה רשב"א, וכשהעניין מתיישב בדעתו – הוא עושה תנועה כזאת של התפעלות, כאומר 'ואו, איזה יופי!'

ולא רק ליד הגמרא, אלא גם ליד אנשים. כשאמרו בפניו דברים שהוא לא ידע, בפרט מספרים שהוא לא כל כך עסק בהם כמו ספרי חסידות – הוא היה מקשיב בהתעניינות, ומגלה הנאה מרובה והתפעלות משמיעתם, ושוב, לא בהצגה אלא בכנות.

* * *

מבחינתו – כל יום, היה לו מה להדש לו. כל הידע שכבר היה לו מאתמול ומלפני תשעים שנה – אינו רלוונטי בכלל לחינם. יום חדש – כנראה נושא בכנפיו בשורות טובות עבורו, ודברים חדשים שהוא עוד לא ידע או לא הבין מעולם.

מתוך כך, הייתה לו סיבה טובה לקום כל כך מוקדם, ולשבת שעות על גבי שעות בהתמדה וברציפות – לא מתוך 'עבודה' ו'התגברות', אלא מתוך משיכה טבעית להתעדכן בהדשות של היום. ולכן, הוא מעולם לא הזקין, כי אם מדובר על הדשות – אז ההדשות של היום הם בן-יומו ולא בן תשעים.

ובינינו, כולנו עושים את זה, רק לא מאמינים שיש לתורה מה להדש לנו, ולא לאנשים אחרים – רק לעיתון ולתקשורת. אז אולי כדאי להפש. אם הוא מצא שם – אולי נשאר גם לנו מה למצוא שם. אולי.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למוקורבים!

לפרטים	יום ושעה	מגיד השיעור	נושא השיעור	עיר
0548487317	מקורב!!! מלווה מלכה אי"ה	לומדים בחבורה חברת חניכי הישיבות ב"ב	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	בני ברק
0548496139	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	לומדים בחבורה	ליקוטי הלכות	בני ברק קרית הרצוג
0548496139	בכל ליל שבת מברכים	נושא ברשה	שיעור התחזקות	בני ברק קרית הרצוג
0548517128	יום שני בערב לבחורים	רבנים שונים	התחזקות	בני ברק
0548528387	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	לומדים בחבורה	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	בית שמש
רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	בית מדרש 'נצח ישראל'		קרית ספר
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – בר סלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את התפוצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת מסעי ולשבוע פרשת דברים

יום	חדש אב	הדף הימני מסכת תמורה	משנה בורה עמוד היומי ידרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	ב	טו	חזרה	סח:	קד	מח.
א	ג	טז	תה, ז-ח	סט.	קה	מח:
ב	ד	יז	תה, ט	סט:	קו	מט.
ג	ה	יח	תז, י	ע.	קז	מט:
ד	ו	יט	תח, א	ע:	קח	נ.
ה	ז	כ	תח, א	עא.	קט	נ:
ו	ח	כא	חזרה	עא:	קי	נא.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ט וקיב.

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' המרי'

❖ לימוד תורה במשנת ברסלב – פרק ג ❖

ויתירה מזה, מאחר שכל תכלית הלימוד הוא להביא לקיום, לכן גם מידת הערך של הלימוד הוא במידה שבה הוא מביא לקיום, וכמו שכתב הרמח"ל בדרך ה':⁶ 'זאולם מי שמטהר ומקדש עצמו במעשיו, הוא ימשיך בתלמודו השפעה כשיעור ההכנה שהכין את עצמו, וכשיעור שירבה בהכנה פן ירבה יקר התלמוד וכו'. והוא מה שמצינו בהכמים הקדמונים, שתורתם היתה מעטירתם כה גדול ונותנת להם מעלה ויקר, מה שלא נמצא בדורות האחרונים, מפני יתרון הכנתם על הכנת האחרונים'.

ב. אמת הדבר שכאשר לימודו של אדם הוא באופן הראוי המביא לידי מעשה, ישנה תכלית של מעלה גדולה שזוכים לה גם מעצם הלימוד עצמו,⁷ ומעלה זו הגדירו הנפש החיים⁸ והתניא⁹ שהוא יתברך ורצונו אחד, והדבק ברצונו על ידי ידיעת איזה דין או דבר אגדה שהוא רצונו ודעתו של הקדוש ברוך הוא, דבק בו ממש. ובדרך ה'¹⁰ ביאר כי בתורה נקשרת ההשפעה הגדולה מכל ההשפעות, 'שהוא תכלית מה שאפשר שימצא בנמצאות מעין המציאות האמיתית שלו יתברך, ויקר ומעלה מעין אמתת מעלתו יתברך'.

אולם יחד עם זה, כיון שמעלת התורה היא בכך שהיא דיבורו ורצונו יתברך, ובה נקשרת ההשפעה הגדולה ביותר מכל ההשפעות, לכן יש תנאים כדי לזכות בתורה בבחינה הזו. ובדרך ה' שם כתב שישנם שני תנאים עיקריים, והם: גישה נכונה ללימוד מתוך ידיעה שעוסק בדברותיו של הקדוש ברוך הוא, ותיקון המעשה. ובקשר לתנאי הראשון כתב שכיון שההשפעה הזו שבתורה היא ענין אלוקי נשגב ביותר, לכן כדי לזכות לו 'זדאי שיש לו לאדם לירוא ולרעוד בעסקו בענין כזה, שנמצא הוא ניגש לפני אלוקו ומתעסק בהמשכת האור הגדול ממנו אליו. והנה צריך שיכוש משפלותו האנושי, וירעש מרוממותו יתברך. והנה יגל מאד מחלקו הטוב שזכה לזה, אך ברעדה כמו שכתבתי. ונכלל בזה, שלא ישב בקלות ראש, ולא ינהג שום מנהג בזיון, לא בדבריה ולא בספריה, וידע לפני מי עומד ומתעסק'. וכתב שרק אם עושה כן יזכה להשפעה הזו שבתורה, 'אבל אם תנאי זה יחסר ממנו, לא תמשך ההארה על ידו, ולא יהיו דבריו אלא כשאר כל הדיבורים האנושיים, הגיונו כקורא איגרת, ומחשבותיו כחושב בדברי העולם. ואדרבא, לאשמה תחשב לו, שקרב אל הקדש בלי מורא, ומקל ראשו לפני בוראו, ועוד מדבר לפניו ומתעסק בקדושתו יתברך'.

בוודאי דבריו של הרמח"ל הם חמורים מאוד והלוואי ונזכה לקיימם כראוי, אבל על כל פנים למדנו מדבריו שככל שתגדל אצל אדם ההכרה לפני מי הוא עוסק בתורה, ויזכה לראות את לימוד התורה כעיסוק בהתקשרות אליו יתברך, כך תימשך אליו על ידי לימודו השפעה גדולה יותר, וכמו שסיים שם הרמח"ל: 'זאולם, כפי מדרגת המורא ושיעור הכבוד והזהירות בו, כן יהיה שיעור יקר הלימוד ומדרגת ההשפעה הנמשכת על ידו'.

המשך אי"ה בשבוע הבא.

א. מסקנת הגמרא בקידושין¹ שתלמוד תורה גדול ממעשה המצוות, אולם אין זה מפאת הלימוד עצמו, אלא משום ש'תלמוד מביא לידי מעשה', והיינו שכל מעלת הלימוד על פני כל המצוות הוא משום שיש בו כה להביא לידי מעשה וקיום של כל המצוות, ולא ניכנס כאן למחלוקת רש"י ותוספות על המשמעות המעשית של העניין², אבל מה שברור לגמרי הוא שמעלת הלימוד הוא דווקא בהיותו שורש שמצמיח את כל חלקי המעשה, ובוהו הוא כולל את כל אותם דברים שיוצאים ממנו, ולכן הוא גדול מהם³. ואשר על כן הלימוד חייב להיות באופן שהוא אכן מצמיח את כל חלקי המעשה, ובאופן אחר לא נאמר שהוא גדול מכל המצוות⁴.

ולכן אמרו בגמרא (ברכות יו, א): 'מרגלא בפומיה דרבא, תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים'.

ועוד אמרו (יבמות קט, ב): 'כל האומר אין לי אלא תורה (שאין מקיים – רש"י), אפילו תורה אין לו' (אפילו שכר לימוד אין לו – רש"י).

וכתב הגר"א⁵: 'כמו שעיקר האילן הוא הפרי, כן לא המדרש עיקר אלא המעשה, ואין נקרא צדיק אלא במעשי המצוות ועליו העולם עומד'.

והיינו משום שכל תכלית לימוד התורה הוא להביא לקיום, וכאשר חסר הקיום, אין ערך גם ללימוד.

¹ דף מ, ב.

² בקצרה, שיטת רש"י ב"ק יו, א שהמעשה עדיף מהלימוד, ותוספות שם ובקידושין הקשו עליו ופירשו שהתלמוד גדול, ובדעת רש"י ביארו השיטמ"ק ב"ק יו, ב בשם ה"ר ישעיה והפני' והתורת חיים שם שבבחרותו של האדם לימוד גדול כי אם לא כן לא ידע כיצד לקיים, אבל לאחר שכבר למד, המעשה טוב מהלימוד. וכן הובאה שיטה זו בתוספות קידושין מ, ב בשם יש מפרשים. וכן שיטת המאירי ב"ק יו, ב. וכן פסק הש"ח (ריש מסכת שבועות פרק נר מצוה) וז"ל: 'אבל מי שלמד כבר וידע כל הדינים והמעשים, אזי טוב יותר לרדוף ולהפש אחר איזה מצוה מהלימוד, כי מעשה המצוות הם התכלית'. וכן סובר בעל ראשית חכמה בהקדמת ספרו. אולם שיטת תוספות בב"ק שם ובקידושין מ, ב שהלימוד גדול מהמעשה לעולם. וכך היא משמעות סתימת לשון הרמב"ם פ"ג מת"ת. וכך נקטו רבים מגדולי הדורות האחרונים ובבית מדרשו של הגר"א ותלמידיו.

³ כלשון המהר"ל בדרוש על המצוות: 'כי התלמוד לא שהוא הכנה בלבד למעשה, רק שהוא עצמו מוציא המעשה לפועל כמו שאמרנו, כי התורה היא ההתחלה וכל שהיא התחלה גורם שיצא גמר הפועל, אי"כ היא פועלת המעשה בעצמו. כמו הזרע שבהזרעו גורם שיצא הענף לפועל, כך התורה בהזרעה באדם פועלת הגמר וגמר שלה הוא המעשה, שלא ניתנה כי אם לתכלית המעשה לא לזולת זה כמו שאמרנו. והוא שאמר שהתלמוד מביא לידי מעשה, ר"ל שהתלמוד בעצמו פועל וגומר גם המעשה כאשר יפעל הזרע הצמיחה לאילן. ומצד הוה ראוי שיהיה תלמוד גדול כי לעולם האב גדול מהתולדה היוצאת ממנו'.

⁴ וראה שו"ע הרב ת"ת ד, ה שסובר על פי זה שמעלת הלימוד יותר מכל המצוות היא רק בלימוד המביא לידי מעשה, אך כשלימוד קדשים וטהרות שאינם נוגעים למעשה אין לימוד זה שקול ככל המצוות. אולם סתימת הדברים בירושלמי פאה פ"א שכתב שדיבור אחד מדברי תורה שקול ככל המצוות ולא חילק איזה דברי תורה, לא משמע כן. וצ"ל שבכל לימוד שהוא יש בחינה שמביא לידי מעשה, הגם שאינו עוסק בהלכה למעשה, וכמו שכתב הש"ח בסוף מס' שבועות וז"ל: 'נכלל לומר כי אין הכוונה תלמוד מביא לידי מעשה על דרך לא עם הארץ חסיד, דמכה שלומד יודע מה לעשות וכו', אלא שהכוונה שהטא בא מיד החומר, ובהתמטט החומר בהסתלק המסק בהתגברות הצורה, נמצא שמכיר באמת ופועלתו טוב מאד, והנה מכה התלמוד תושיה מתגבר כה השכל, והו סיכה שמוכן לבוא לידי מעשה טוב'. וכדברים הללו ממש כתב המהר"ל בנתיבות עולם נתיב התורה פ"ה, עיי"ש שמאריך.

⁵ אבן שלימה פ"ה אות ו'.

⁶ ח"ד פ"ב.

⁷ כמו שכתבו בדרך ה' ח"ד פ"ב ובנפש החיים ש"ד פ"ז ובשו"ע הרב ת"ת ד, ב, ובאור ישראל סימן כז וכתתם סופר נדרים פא, ב, ובהקדמת הבית הלוי ועוד.

⁸ שערי ד' פ"ז.

⁹ ליקוטי אמרים פ"ה.

¹⁰ ח"ד פ"ב.

מזן הגנזך

חידוש באומן: בית מדרש ליטאי

הכוח המושך של רבנו נחמן מברסלב כבר ידוע ומפורסם לבל, כך שמגיעים לאומן מכל העדות, החוגים והזרמים • השנה חידוש גדול: בית המדרש "חניכי הישיבות - אומן" בו יתקיימו תפילות ראש השנה לבחורים ואברכים ליטאיים

בית המדרש הגדול "חניכי הישיבות"
נחלת טוביה בעיה"ק אומן
מזמור שיר חנוכת הבית
 הגו להודיע לכל הציבור הקדוש, נציגי התורה, כי הרחבנו את מקום בית המדרש הגדול לכל הגאים מכל קצוות הארץ להתקבץ בראש השנה באומן. בהשתתפות רבנים, מורי הוראה וראשי ישיבות באוירה ישיבתית מכובדת לבני תורה.
יש לנו להודיע מס' הודעות:
 א. נמצאים אצלנו סידורים ומחזורים ישנים (אשכנז) משנים שעברו. המאבד יוכל לקבלם בועד בית הכנסת או בטל: 02-5827122.
 ב. אין חזקה משנה לשנה.
 ג. לילד תינתן 50% הנחה.
 ד. כמו כן יתקיים לימוד אבות ובנים בשבת לאחר ר"ה בביהמ"ד.
 ה. מי שעדיין לא שילם את דמי העלויות הנצרכים או נדבות מוזמן לשלם בועד בית הכנסת.
 ז. כמו"כ החלה הרשמה לנסיעה לאומן ר"ה תשע"ב במכירת מקומות בדוכן ליד הציון בלבד! מחיר מקום 100 ש"ח בלבד! כמו"כ בית המדרש הינו גוף פרטי ואינו קשור כלל לבית הכנסת "חניכי הישיבות" הותיק ברח' פושקינא 18
מידע ארצי י-ם 02-58
 דרושה תרומה של מחזורים נ. אשכנז עבור הפתפלים ברה"אופן ניתן להקדיש לרפואה וכו'

(פורסם ע"י 'ברסלב סיטי' ב"ט אלול תשע"א)

קו ז'ז'יכי הישיבות - ברסלב

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

***

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

***

נשמה לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שיזו שרפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)